

Răstignirea din 1961

Max Bănuș, condamnat în 1958 la 8 ani de închisoare politică, a fost “cumpărat” și scos din închisoare, iar în 1966 și-a început activitatea la postul de radio Europa Liberă. După Revoluție a publicat cartea “**Cei care m-au ucis**”, care conține 45 de întâmplări la care a asistat sau a fost implicat în oribilul lagăr securist de la Stoenești. În 1961, cu câteva zile înainte de Sfintele Paști, a fost martorul unei acțiuni de neimaginat a criminalilor securiști: răstignirea unui deținut credincios.

Trebuie să mărturisesc cu umilință că înainte de închisoare nu auzisem de acești “Advențiști de Ziua a Șaptea”. I-am întâlnit pe yehoviști pentru prima dată la Stoenești.

Scandalul a izbucnit în prima zi de muncă. Ceilalți spuneau despre ei: “Sunt pur și simplu nebuni. Ai auzit ce pretind? Cer comandantului să le dea alimentele regulamentare și să-și gătească singuri. Refuză să mănânce ce e gătit de alții. Și nu numai atât! Au anunțat că nu vor lucra sâmbăta. Pentru nimic în lume. Dar sunt gata să lucreze duminică”.

Un frizer mi-a relatat aceste informații, însoțite de multe alte amănunte. Am zâmbit și n-am dat prea multă importanță întregii istorii. Doar cunoșteam prea bine metodele Securității. Într-o sâmbătă, ne-am înapoiat în colonie zdrobiți de oboseală. Intram în dormitoare. Mă întind puțin. Mă dureau toate încheieturile. Deodată, aud urletele sergentului: “Toată lumea, drepti! Afară! Încolonarea!”

Ce dracu se întâmplase? Nimeni nu știa. Ne încolonam. Apare comandantul. Aveam frică toți de el. Era un sadic. Violent... brutal... Era înfuriat în ultimul hal. Începe să țipe... Nu înțelegeam decât cuvinte separate.

Pe scurt. Adventiștii refuzaseră să lucreze. Fiindcă-i sâmbătă! Dar ce-și imaginează bandiții ăștia? Cred ei că regulamentul trebuie modificat pentru nebuniile lor? Buun... nu vor să mănânce mâncare gătită la bucătărie! El, comandantul, s-a dovedit înțelegător. A acceptat. Dar cu munca? Or să vadă ei ce o să pățească.

Fiindcă au refuzat astăzi să lucreze, fiecare este condamnat la 20 de bice, 20 de bice la talpă!

Toată noaptea nu am putut dormi din cauza gemetelor celor bătuți.

A doua zi, duminică, abia puteau merge. Am stat de vorbă cu unul dintre ei. Țăran din regiunea Craiovei. “Nu-i păcat? Să te lași torturat de ei...” Omul m-a privit cu bunătate. Nu m-a repezit și nici nu mi-a spus că nu ar fi cazul să mă amestec unde nu-mi fierbe oala. “Situația nu este așa cum o crezi dumneata. Mai sunt și alții care au suferit pentru credința lor...” N-am prea înțeles ce voia să spună. Avea ochi inteligenți și se exprimă frumos. “Doar vă dați seama că, în cele din urmă, veți fi obligați să lucrați sâmbăta...” Răspunsul lui a fost atât de ferm, încât am simțit o anumită neliniște. “Nu vom lucra sâmbătă!” N-am mai insistat. L-am lăsat în pace.

A doua zi, luni, din nou la lucru. Eram curios să văd ce se va întâmpla cu acești adventiști. Vineri seara, sergentul de serviciu îi chema. Începu să vorbească politicos cu fiecare. “Comportați-vă cu inteligență. Oameni buni, nu-mi faceți probleme mâine! Lucrați și totul va fi în regulă!”

În dimineața următoare, Securitatea a aplicat o nouă tactică. Adventiștii nu au avut voie să plece în grup. Fiecare a fost mutat singur în altă brigadă sau împreună cu unul ori maximum doi. Doi erau în aceeași brigadă cu mine. I-am privit cu atenție. Erau foarte curați. Aveau figuri plăcute, priviri sincere. În plus, erau bine-dispuși. “Aha, mi-am zis eu, s-au hotărât să lucreze.” În fond, era cazul să pună capăt chinului. Amândoi erau transilvăneni. Muncitori manuali. Unul din Hunedoara, celălalt din Deva. Începem să lucrăm. Amândoi stăteau cu mâinile în buzunare. Lipiți unul de celălalt. Nici măcar nu au luat lopata sau cazmaua în mână. Trecuseră zece minute. Sergentul îi privea din ce în ce mai încruntat. Lângă el, un soldat cu un câine lup. “Măi porcilor! Vreți să aveți de-a face cu mine? Luați-vă lopețile... Și... imediat la muncă!”

Nimeni nu mai scotea un cuvânt. Mă treceau fiorii pentru ceea ce urma. Nici unul dintre cei doi adventiști nu făcuse o mișcare. Eu nici nu le știam numele. Dar îl cunoșteam pe sergentul Tănase. Era o adevărată bestie. Un bătauș cunoscut. Se îndrepta spre deținutul mai în vârstă. Să fi avut 60 de ani. Cu o forță de dement, sergentul îl lovi în plină față. Deținutul se prăbuși. Se ridică greu... foarte greu. Aproape nu se putea ține pe picioare. “Fiu de curvă, te vei apuca imediat de lucru!...” urla sergentul Tănase. Bătrânul adventist răspunse cu greu: “Sunt gata să lucrez duminică!” Sergentul se înfurie, îl scuipă, își scoase însă revolverul și îl dădu soldatului. Apoi, se apropie amenințător de adventist. “Măi gangstere, ia-ți lopata și treci imediat la lucru! Imediat...” Urma o scenă oribilă. Lovituri de picioare, palme, pumni. Fața bătrânului

deținut era de nerecunoscut. Omul se prăbuși la pământ gemând... Celălalt adventist, alb la față, îndrăzni să spună: "Domnule sergent, îl omori!" Sergentul se opri o clipă. Apoi fața i se întunecă. Se întoarse spre celălalt. "Și tu? Tu ce păzești? La treabă, că ești tânăr și puternic!"

Într-adevăr, celălalt era înalt, puternic și să fi avut 30 de ani. Dar stătea nemișcat, uitându-se la tovarășul lui de suferință, care gemea întins la pământ. Se apleca să-l sprijine, când sergentul aproape urla: "Marș de aici și treci la treabă!" Nu primi nici un răspuns. Dimpotrivă... Privirea tânărului deținut deveni calmă. Deși știa ce va urma.

Soarele devenise din ce în ce mai dogoritor. Sergentul își scoase chipiul. Fața îi era complet transpirată. "Măi bandiților, măi bandiților! Îmi faceți probleme!" Și, apoi, parcă explodând, îl lovi pe tânărul adventist în gât! Acesta se prăbuși ca secerat. Se auzi o voce: "L-ai ucis!" Sergentul se întoarse furios către grupa de unde venise exclamația. "Tine-ți botul! Dracu' nu moare așa de ușor..." Unul dintre deținuți se apropie de tânărul adventist, care zăcea la pământ. Mai mulți îi aduseră apă. Omul se trezi din leșin și se uita în jurul lui. Îl ajută să se ridice. Se ținea cu greu pe picioare. Sergentul se apropie din nou amenințător. "Bă, tu ești unul dintre adventiștiiăștia... Nu-i așa?" Dar nu aștepta răspunsul și întrebă din nou: "Pentru ce ai fost condamnat?" Deținutul respiră cu greutate. Făcu un efort să răspundă. "Fiindcă sunt adventist". Sergentul Tănase începu să urle din nou. "Minți, ticălosule! Ai fost condamnat fiindcă ai refuzat să iei arma în mână. Fiindcă refuzi să lucrezi sâmbăta. Dar acum, banditule, vei lucra! Vei lucra, fiindcă altfel nu pleci în viață de aici!" Se înroșise la față. Îi curgeau broboane de sudoare. Sergentul Tănase era înalt și avea peste 100 kg. Părea de două ori mai mare decât sârmanul om care gemea în continuare. "La lucru, imediat!"

Tânărul, căruia îi curgea sânge din nas, își băga mâinile în buzunar. Îl priveam cu uimire. Omul ăsta, pur și simplu, se sinucide. E nebun... Sau ce are? Sergentul începu din nou să-l bată. Tânărul căzu din nou. Sergentul se apleca, îl prinse de haină și îl târâ în mijlocul terenului. "Hei, banditule, am găsit eu ceva pentru tine!" Luă o cazma și o înfipse bine în pământ. O încerca de câteva ori ca să vadă cât de rezistentă era. Apoi luă o cracă puternică și o legă astfel încât împreună cu cazmaua era un fel de cruce. Îl legă pe deținut de această cruce, un fel de răstignire. Apoi țipă la el: "Hei, te apuci de lucru sau nu?" Omul nu răspunde. De fapt, era un fel de a răspunde...

Sergentul luă o cazma ascuțită și o puse cu vârful sub bărbia deținutului, obligându-l să stea cu ochii spre soare. Vedeam un răstignit. Ca pe o cruce. "Când ai să accepți să lucrezi, te dezleg și vei fi liber..." Tânărul de-abia respira. Mai mult horcăind, îi răspunde: "Sâmbăta nu voi lucra..." "Vei lucra, banditule! Vei lucra, dacă nu vrei să mori!" Trecu o oră. Cel răstignit nu mai avea putere să stea în picioare, dar nici nu putea să se miște. Sergentul Tănase se învârtea în jurul lui. "Aa... ce zici? Nu-i frumos soarele, băă? Roagă-te Dumnezeuului tău! Cheamă-l să vină să te salveze!"

Am simțit că nu mai pot gândi. Capul îmi vuia. În fața mea, un om fusese crucificat. În cea de-a doua jumătate a celui de-al XX-lea secol!

Au trecut câteva zile. Nici unul din adventiști nu cedase. Nici unul nu lucruse sâmbăta. La orice întrebare, la orice violență, ei răspundeau numai atât: "Sunt gata să lucrez duminică!" De altfel, în timpul săptămânii ei își vedeau de treabă, lucrau, iar seara erau extrem de liniștiți.

E vineri. Vineri seara. Eram curios să văd ce va mai face comandantul. Desigur, iar ne vom încolona, iar ne va amenința. Iar unii dintre noi vor fi bătuți. Cel torturat de sergentul Tănase se simțea mai bine. Adventiștii stăteau împreună într-un colț și șușoteau între ei. Un sergent se apropie de ei. Șușoteala încetă pe loc. Îl privă cu calm. Sergentul se opri în fața lor. Probabil că va începe cu amenințările, mă gândii. Doar mâine e sâmbăta. Sergentul trase aer în piept și le spuse:

"Mâine nu ieșiți la lucru! Este ordinul comandantului. O să ieșiți la lucru duminică!" Nimeni nu scoase o vorbă. Sergentul plecă și când dispăru, când nimeni nu îi mai putea zări, se îmbrățișară. Cu lacrimi în ochi...

Securitatea, bestiala Securitate, fusese învinsă. De acești oameni simpli, care credeau într-o viață și mai simplă. Mult prea simplă. Lipsa de omenie și cruzimea fuseseră învinse.

Prin bunătate.
Prin demnitate.
Prin rezistență.
Prin unitate.

Un articol de Max Bănuș – România liberă,
Sâmbătă, 22 Aprilie 2006